

Kvalitetsanalys för barn och elevhälsan läsåret 2017/18

Varje skola har enligt skollagen ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

”Det systematiska kvalitetsarbetet omfattar hela utbildningen inklusive elevhälsan. Både inom skolväsendet och hälso-och sjukvården finns bestämmelser och systematiskt kvalitetsarbete.”(Vägledning för elevhälsan; Skolverket och Socialstyrelsen ,2016)

Den hälso-och sjukvård som bedrivs inom skolväsendet regleras bl. a genom hälso-och sjukvårdslagen, patientsäkerhetslagen,(2010:659) och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. (SOSFS 2011:10) Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete(Vägledning för elevhälsan).

Enhetschef	Ylva Bandmann Holmberg
Kvalitetsanalysen omfattar	Barn och elevhälsan i Nacka kommunala grund,-gymnasie och särskolor samt Kunskapsskolan Finntorp, Kunskapsskolan Saltsjöbaden, Maestroskolan, Lilla Nacka, och Backeboskolan

Nationellt mål

Ur skollagen:

Elevhälsans omfattning

25 § För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Barn och elevhälsan i Nacka

Elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer och förutsättningar som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål och elevhälsan har därför ett särskilt ansvar att undanröja hinder för varje elevs utveckling och lärande.

Mål

Barn och elevhälsan i Nacka kommunala skolor skall:

- erbjuda eleverna tillgång till elevhälsans samtliga yrkesgrupper enligt skollagen
- stödja elevernas utveckling mot målen för utbildningen, vilket omfattar både kunskaper och värdegrund
- präglas av ett elevperspektiv
- arbeta hälsofrämjande och förebyggande, t.ex. genom screening, konsultation handledning och utredning
- intern samverkan, samverka med skolans ledning, pedagoger och övrig personal genom att utveckla goda lärandemiljöer socialt, fysiskt och psykiskt
- extern samverkan, utveckla samverkan mellan skola och t ex socialtjänst, landsting samt andra aktörer

Beskrivning av verksamheten

Fakta läsåret 2017/2018:

Barn och elevhälsan arbetar till största delen i kommunala skolor i Nacka men har även uppdrag i fristående skolor i Nacka.

Yrkeskategori	Antal heltidstjänster HT 2017	Antal heltidstjänster VT 2018	Varav administration i procent
Enhetschef	1	1	
Bitr.enhetschef	1	1	
Administratör (journaler,arkiv m m)	1	1	
Skolläkare	2,9	2,9	0,2
Skolsköterskor	23,49	23,49	
Psykologer	8,2	8,2	0,2
Kuratorer	14,1	14,1	0,2
Logoped	3,62	3,62	
Specialpedagog	3	3	
Hörselpedagog	0,20	0,20	
Språkpedagog/språkutvecklare	1	1	50% språkut. 0,2

I samordnarnas uppgifter ingår även arbete i några friskolor samt, språkutvecklaruppdrag.

Prioriterade områden lå 2017/18

- Språkstörning
- Inkludering

Beskrivning av verksamhetens systematiska kvalitetsarbete

Varje medarbetare har skriftligt redogjort för sitt arbete. Detta har sedan sammanställts av samordnarna för respektive professionsgrupp samt verksamhetschefen för EMI. Enhetschefen har sammanställt helheten.

Den medicinska insatsen i barn och elevhälsan har krav på ett medicinskt kvalitetsledningssystem. Vårdgivaren, i det här fallet huvudmannen för skolan, är ansvarig för detta ledningssystem.

En patientsäkerhetsberättelse finns för lå 2017 och 2018.

Hälsosamtalen i år 1, år 4, år 8 och år 1 i gymnasiet, kundundersökningen samt ungdomsenkäten kan utgöra ett värdefullt underlag för analys av hur barn och elevhälsan når mål och resultat.

Betygsstatistik och nationella prov utgör också en viktig faktor för att utvärdera barn och elevhälsans resultat.

Kundundersökningen genomförs varje år. Där finns frågor som berör barn och elevhälsans verksamhetsområde. Varje skola bör analysera resultaten tillsammans med elevhälso-personalen på respektive skola.

Viktiga händelser under året

En ny biträdande enhetschef tillika, verksamhetschef för EMI tillträdde i augusti. Hon är även skolsköterskornas närmsta chef.

Under året har barn och elevhälsan startat en referensgrupp bestående av två rektorer, två biträdande rektorer samt enhetschefen och biträdande enhetschefen där vi diskuterar aktuella frågeställningar inom elevhälsan. Vi har träffats två gånger och kommer att fortsätta våra möten under lå 18/19.

Under året påbörjade hela kuratorsgruppen en tvåårig utbildning som skall ge kuratorerna verktyg inom KBT. Utbildningen är en samverkan mellan Barn och elevhälsan samt Magelungen utveckling.

Kuratorsgruppen har utökats och nu har alla skolor utom tre skolenheter tillgång till kurator.

Kuratorsgruppen har börjat dokumentera elektroniskt via PMO.

Vi har haft ett samarbete med socialtjänsten gällande hedersvåld och förtryck, genom det samarbetet fick vi höra en mycket intressant föreläsning på temat hedersförtryck.

Pedagog och -logopedgruppen har fått två SIS-projekt beviljade av SPSM. Arbetet med att kartlägga kompetensbehov och att sprida kunskap om språkstörning i skolorna är mycket

viktigt. Projekten har inneburit att gruppen når ut till betydligt fler pedagoger genom att vi har haft möjlighet att anordna kompetensutveckling som är kostnadsfri.

I december hade vi besök från Kanada, två gästföreläsare som föreläste för skolledare och pedagoger. Besöket anordnades inom för språksatsningen. Projektet ”Våra Viktiga Barn”, ett program för överviktiga barn lades ner på grund av avsaknad av finansiering.

Inom Valfärd skola har ett nytt målområde i det balanserade styrkortet formulerats och det är ett mått på elevernas frånvaro.

Barn och elevhälsan har fått ett nytt uppdrag och vilket är att utreda och diagnostisera elever som eventuellt har ett intellektuellt funktionshinder. Psykologerna gör en stor del av detta jobb och vi har haft både extern och intern utbildning, vilken har varit återkommande över under hela läsåret.

Psykologerna har börjat testa elever med WISC-V digitalt.

Skolsköterskorna och skolläkarna har fått längre mötestid vilket har gjort att verksamheten har en tydlighet och struktur vilket har känts positivt för medarbetarna. Skolsköterskor och skolläkare har fått ny uppehållsfaktor som stämmer bättre överens med lärarnas arbetstider. Upphållsfaktorn är nu 0,92 istället för 0,90. Två skolsköterskor har valt semestertjänst. Verksamhetschefen för EMI gjorde verksamhetsbesök på varje skolsköterskemottagning för att kvalitetssäkra verksamheten.

Gruppen har delat in sig i intressegrupper som arbetar med att utveckla olika områden inom verksamheten.

Alla medarbetare fick boken ”Hjärnstark” skriven av Anders Hansen. Medarbetarna vittnar om att den har haft stor betydelse för deras arbete.

Hälsofrämjande och förebyggande arbete

I elevhälsoteamen på de olika skolorna sker det mycket av det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

Skolsköterskans och skolläkarens hälsosamtal ger information om vilka områden som är viktiga att satsa på.

Kuratorerna arbetar alltmer på organisatorisk nivå, vilket enligt forskningen är mer hälsofrämjande och förebyggande samt gör att fler elever får nytta av de psykosociala insatserna. De prioriterar arbetet med de lägre åldrarna mer än tidigare.

Några exempel på hälsofrämjande och förebyggande arbete inom barn och elevhälsan:

- Att vid hälsobesök kunna ge råd och stöd för att öka elevens fysiska och psykiska välmående och därmed ge dem bättre förutsättningar att klara skolan. De elever som behöver mer stöd och ytterligare insatser från lärare, elevhälsoteam eller landsting kan vid dessa besök fångas in.

- Elever där man ser svårigheter som kan misstänkas ha en neuropsykiatrisk förklaring. Att träffa dessa elever tillsammans med vårdnadshavare och ta ställning till om en neuropsykiatrisk utredning skall göras för att eleven skall få rätt förutsättningar att klara av och må bra i skolan.
- Att träffa alla elever som är nyanlända från andra länder för att bedöma deras fysiska och psykiska hälsa. Finns det något som skolan behöver göra för att eleven ska klara av skolan på bästa sätt? Vid besöket även ta ställning till eventuell smittorisk samt behov av kompletterande vaccinationer.
- Deltar i övergripande arbete angående skolans organisation, upprätta elevhälsoplan, ingå i trygghetsarbetet på respektive skola.
- Ingå i skolans likabehandlingsarbete
- Sammanställning och analys av skolans trygghetsenkät. Utifrån resultatet upprättat stödmaterial angående trivsel och trygghet som lärarna kontinuerligt ska arbeta med i klasserna.
- Förebyggande arbete i samtliga klasser inom en årskurs vid skolstart.
- Delta i arbetet med att planera nästa läsårs klasser
- I samband med läsårsstart, tillsammans med specialpedagog planera för de elever som har särskilt stöd och anpassning, ibland möte med elev, vårdnadshavare m fl.
- arbetar med ACT med elever
- deltar i planeringen av introduktionsveckan vid läsårsstart för eleverna och lyfter där vikten av arbete med klassen/gruppen, tryggheten och sammanhållningen.
- har lösningsinriktade och motiverande samtal med elever med begynnande eller hög skolfrånvaro, inklusive lärare, skolledare, föräldrar.
- skriver de psykosociala perspektiven och bedömningarna i den pedagogiska utredningen i syfte att öka tydligheten i helhetsbedömningen av eleven
- handledning, fortbildning och information till lärare och chefer/rektorer på förskolor och skolor kring språkligt förhållningssätt
- tidig upptäckt och stöd till elever i förskoleklass som behöver extra anpassningar och stöd för att utveckla fonologisk och fonemisk medvetenhet
- hörselpedagogiskt arbetssätt (t ex ljudanpassa lärmiljön, implementera tekniska hjälpmedel)
- extra motorikstöd, anpassad fysisk aktivitet och simstöd
- ger snabbt en tid till vårdnadshavare vilka hör av sig med oro för sina barn Ofta kan det hjälpa med ett eller ett par samtal för att märka en förbättring till det bättre.
- vi handleder och kompetensutvecklar alla yrkeskategorier i skolan som har behov av att både lära sig mer och att utveckla sig själva och sin yrkesroll.
- Vi håller föreläsningar för större grupper personal i olika ämnen. Tex hantering av krävande barn och elever, även i andra aktuella ämnen som olika funktionsnedsättningar, krishantering i skolan, ledarskapet i klassrummet, lågaffektivt bemötande, psykologutredningar osv
- Att på ett tidigt stadium observera och kartlägga elevens lärsituation, ihop med pedagogerna som är kopplad till klassen, detta blir ofta ett exempel på en

förebyggande insats. Målet är att t.ex. utveckla anpassningar och åtgärder som kan minska överkrav hos både eleven och läraren och på så sätt förebygga psykisk ohälsa.

- Medverka till att flytta fokus från att problematisera elev till att försöka hitta lösningar i miljön. Focus på att utveckla det som främjar en god utveckling hos barnet(t.ex. relationen mellan eleven och läraren) snarare är focus på det som hindrar (t.ex. funktionsnedsättning hos barnet)

Deltagande i EHT

Samtliga kuratorer, skolsköterskor, skolläkare och psykologer deltar på EHT.

Några av pedagog- och logopedgruppens medarbetare deltar vid EHT någon gång per termin på några av skolorna - detta är ett utvecklingsområde som kräver både initiativ av medarbetaren själv, och flexibilitet samt intresse av rektorer/chefer/EHT-ansvariga på skolorna för att möjliggöra deltagandet, vilket pedagogerna/logopederna bedömer som viktigt. Det skulle öka kvaliteten på våra insatser; vår spetskompetens skulle komma fler elever till del, och möjligheten till ett tvärprofessionellt samarbete skulle öka.

I stort sätt är alla medarbetare nöjda med arbetet i EHT även om det alltid finns områden att utveckla.

Hur ser rutinerna ut för att identifiera elever i behov av särskilda insatser?

På många skolor finns en elevhälsoplan. Rutinerna följs oftast d v s lärarna gör en anmälan till EHT, ofta i samråd med någon från EHT. Det görs med mallar, öppna EHT, elevhälsotrappa eller liknande. Rutinerna följs för det mesta men det finns undantag.

En psykolog skriver:

”Generellt fungerar rutinerna så att det kommer en ”anmälan” från pedagoger till EHT därefter bedömer vi vad som behöver göras. På EHT får vi möjlighet att tillsammans utifrån olika professioner tänka kring hur vi ska gå vidare. Det kan också vara så att lärare kommer till EHT på inrådan från någon eller på ett öppet EHT. Som regel ska vi följa EHT trappan när en elev uppmärksammas. Det kan också vara någon från EHT som har uppmärksammat eller varit i kontakt med barn, lärare, förälder vilket kan ha lett till att eleven tas upp på EHT. Beroende på så kan en anmälan leda till att man har ett arbetsmöte kring en elev eller att man bokar ett elevhälsomöte där vårdnadshavare är med. Beroende på ålder och anledning kan också elever vara med på olika möten.

Gällande att uppmärksamma en elev så kan det se olika ut. Ibland kommer barnet själv och knackar på dörren och sedan mynnar det ut i att man pratar med lärare om vissa anpassningar eller kontaktar föräldrar. Ibland kontaktas man av föräldrar eller personal”.

Följs dessa rutiner? Tas elevhälsans resurser tillvara på ett bra sätt?

I stort sett följs rutinerna, och medarbetarna i Barn och elevhälsans kompetenser används på ett bra sätt. Dock finns det alltid möjlighet till utveckling.

Hur insatser i EHT utvärderas ser olika ut.

Några nämner att det skulle vara önskvärt med tidigare anmälningar från lärarna när de ser anpassningsbehov.

Mer problemlösning önskas där samtliga professioner deltar efterfrågas i de svåraste ärendena.

Får deltagarna i EHT information om lärarens anpassningar i klassrummet och vilka andra åtgärder som vidtagits för eleven?

Det har förbättrats under senare år, EHT har även blivit bättre på att efterfråga lärarnas anpassningar. Det är mycket olika i vilken grad EHT får information om lärarnas anpassningar. Det förefaller vanligare om EHT-anmälan görs skriftligt. Allra bäst tycks det fungera när det ingår i skolans rutiner att en EHT-representant närvarar på arbetslagsmöten. Många lärare saknar också kompetensen kring de särskilda anpassningarna och konsekvensen blir då att någon annan ”tränar” med eleven utanför klassrummet. Behov av kompetensutveckling och ökat samarbete finns, samt bättre rutiner kring informationsöverföring.

Deltagande i interna samverkansgrupper på skolan

Mötesfrekvensen varierar kraftigt, liksom vilka som ingår i de olika grupperna.

Så gott som samtliga kuratorer deltar i skolans likabehandlingsarbete i någon grad, i trygghetsarbetet och ingår i skolans krisgrupp. Orsak till att *inte* delta är att kurator har få timmar på respektive skola och då *inte kan* delta rent praktiskt.

Flera medarbetare har varit med och utvecklat skolans elevhälsoplan.

Alla psykologer ingår i skolornas respektive krisgrupp.

Några kuratorer har deltagit i utarbetande av skolans drogpolicy.

Någon medarbetare deltar i Trygg och säker skola, ett förebyggande arbete på skolans gemensamma ytor. Består av skolledning, intendentur samt elevhälsa ingår. Träffas 2-3 ggr/termin.

Flera medarbetare deltar i arbetslagsmöten regelbundet.

Hur gör sig elevhälsans personal synlig på skolan?

Det finns olika sätt hur personal gör sig synlig för elever och lärare. Bland annat sker det med klassbesök. Många medarbetare har ”dörren öppen” så snart det är möjligt, för tillgängligheten. Man äter i skolmatsalen med elever och är på skolgården mm. Personalen leder workshops eller andra grupper på skolan, för elever och/eller personal, eller deltar i informationsmöten för elever/personal.

Alla presenterar sig på olika sätt; går runt i klasser, när elever besöker skolan inför skolstart, vid elev- föräldra och -personalmöten. Man är mån om att delta i personalrummet under raster, för att samarbeta och nätverka med lärare.

Elevhälsans personal erbjuder på vissa skolor särskilda rådgivningstider för övrig skolpersonal.

Barn och elevhälsans personal syns ofta på skolornas hemsida och i elevdagboken men inte alltid. Detta är ett önskemål att alla skolor ska göra så.

Att delta i olika aktiviteter och arrangemang som skolan arrangerar är också att göra sig synlig.

Skolsköterskorna ger information till elever, föräldrar, mentorer och skolledning om kommande hälsokontroller. Inom läkargruppen är det svårare att vara synlig annat än på bokad tid och EHT. Att bygga upp en bra arbetsallians med rektorn är en målsättning för flera.

Pedagog och logopedgruppen där medarbetarna är kortare tid på skolorna och säljer sina tjänster gör sig synliga genom ge information på APT, erbjuda kurser för personal, nätverka med skolans specialpedagoger samt hålla avstämningsmöten med rektor/biträdande rektor eller specialpedagogen på skolan.

Flera skolor har öppna EHT (öppen mottagning) där pedagoger kan komma med olika behov, frågor osv. Flera av oss gör ganska många klassrumsobservationer, vilket är ett bra sätt att göra sig synlig för eleverna och lära känna eleverna, klasserna och lärarna bättre.

Vi jobbar alla aktivt med att få till ett bra samarbete med all skolans personal och jobbar på att ha ett öppet och tillmötesgående sätt. Därtill handleder vi olika kategorier av personalen, då blir vi synliga och får dessutom inblick i skolans verksamhet på ett värdefullt sätt för oss.

Hur arbetar skolan/ du med hälsofrämjande arbete utifrån oroväckande skolfrånvaro, finns handlingsplan på skolan?

Arbetet med oroande skolfrånvaro ser mycket olika ut på skolorna. Några skolor har en handlingsplan och tydliga rutiner för att följa upp frånvaron andra inte. Nacka kommuns handlingsplan följs på flera skolor. Kuratorerna tar ett stort ansvar i många EHT för att följa upp frånvaron.

Kurator ger information till nya elever på gymnasiet om betydelsen av att komma till skolan och söka hjälp, istället för att stanna hemma om det känns jobbigt. På det sättet kan man undvika frånvaron. Kurator arbetar sedan åtgärdande utifrån beslut på EHT. Kurator får lista över elever som rapporteras till CSN och tar då kontakt med mentor, elev och vårdnadshavare.

Skolsköterskorna tar också ett stort ansvar gällande frånvaron. På gymnasieskolan begär skolan in läkarintyg från elever med oroväckande frånvaro.

På några skolor har man en handlingsplan när en elev har överstigit en viss procent frånvaro. Steg 1: Mentor har ett samtal med eleven angående orsak till frånvaron. Om frånvaron inte förbättras, Steg 2: Mentor kallar vårdnadshavare och elev till möte för att utreda hur skolan kan stödja elevens närvaro. Om ingen förbättring Steg 3: EHT diskussion angående åtgärder och anpassningar.

Grunden i arbetet är att ha god och regelbunden kontakt med vårdnadshavarna, om det samarbetet upprättas kan det åstadkomma mycket.

EHT analyserar situationen, tar in all information och bildar gruppen av personal som kan bidra med sin kompetens och de som står eleven närmast. Ibland kan det handla om önskan att byta klass när man gjort om klasserna vid stadium byte eller något annat som lätt går att åtgärda. Vid mer komplexa orsaker som psykisk ohälsa depressioner, sociala problem i hemmet som alkohol, sjuk förälder osv måste skolan samverka med socialtjänsten, BUP, Minimaria, Familjemottagningen och Utbildningsenheten.

Hur arbetar skolan /du med att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa?

Elevhälsans uppdrag är att arbeta hälsofrämjande och förebyggande så våra insatser strävar alla mot att främja psykisk hälsa och förebygga ohälsa.

Några exempel;

- Medarbetarna arbeta utifrån Motiverande samtal och arbetsmodeller som har sin grund i ett interaktionistiskt förändringsarbete. Kuratorerna har utarbetat material till lärarna som främjar gruppsammanhållning, acceptans, trygghet, psykisk hälsa. Syftet är att lärarna vid terminsstarten ska genomföra övningarna i materialet med sina klasser.

- Några kuratorer arbetar med ACT

- Trygghetsteamerna på skolan där elevhälsans olika professioner deltar, samtal med elever, föräldrar, lärare.

- Remisser till Ungdomsverksamheten, Horisonten, BUP

- Handledning till personal

- Gemensamma aktiviteter och traditioner i respektive skola

- Arbete mot kränkande behandling

- Arbete på organisations- och gruppnivå när fler elever

- Genom förebyggande arbete t ex kring språk-, läs- och skrivutveckling, och med elever som mår dåligt pga. tal- eller språksvårigheter

- Information och även kursverksamhet (t ex TAKK) till föräldrar

- Flera rektorer ökar personalens kunskaper på olika sätt gällande psykisk ohälsa och om varierande pedagogiska insatser och anpassningar i klassrummet.

Skolsköterskan och skolläkarens hälsobesök är en viktig hälsofrämjande och förebyggande verksamhet. De träffar alla elever i F-klass, år 4, år 6, år 8 och år 1 i gymnasiet

” I hälsobesöket kan jag identifiera riskfaktorer och arbeta extra förebyggande med eleven. Samarbete fint med kurator. Skolan har riktade insatser till olika årskurser och olika per år vad som är aktuellt. Vi tar in en teaterföreningen och organisationer som är specialiserade på att förebyggande insatser inom olika områden” (skolsköterska)

Hur ser samarbetet ut med externa aktörer, som Socialtjänst, BUP med flera?

Personalen inom barn och elevhälsan samverkar främst med socialtjänsten, landstinget, specialistsjukvården, BUP, ADHD-team, Första linjen och polisen. Huvudsakligen är samarbetet gott med externa aktörer, även om det framförs önskemål om utveckling och effektivisering. Samverkan tar mycket av medarbetarnas tid. Det är lättare än tidigare att få till ett anmälningmöte med Socialtjänsten. När kurator deltar vid anmälning- eller nätverksmöte blir det fortsatt bättre samverkan, t ex lättare att få kontakt i akuta situationer. Det har betydelse för handläggningen vilken tjänsteman kurator får kontakt med i en akut situation. Kuratorsgruppen förslår att orosanmälningarna ALLTID föregås av anmälningmöten med Socialtjänsten.

Psykologernas kontakt med BUP i Ektorp har varierat och fungerat bättre för någon och sämre för andra. Psykologerna deltar på flera återgivningar både hos BUP och hos externa team, Då finns det chans att delta och skapa en bra dialog mellan utredarna, föräldrarna och skolans personal. Samverkan sker också genom remisser och telefonsamtal. Barn och elevhälsans enhetschef deltar i BUS-samverkan med landstingets olika aktörer. Pedagog och logopedgruppen samverkar dessutom med habiliteringen, logopederna i primärvården, logopeder i nätverk Nacka-Värmdö, SPSM, Skolverket samt Stockholms universitet. Någon samverkar bra med församlingen i Boo. Vid enskilda kontakter, telefonsamtal, remisser och annat, då blir det ofta bra samtal och samverkan fungerar. SIP-möten är vi också delaktiga i och kvalitén varierar. Familjemottagningen på Planlavägen fungerar samverkan bra. Samarbetet med andra aktörer i och utanför kommunen fungerar i de flesta fall väl men kan i vissa fall behöva utvecklas.

Hur ser skolans miljö ut, vad gäller trygghet och arbetsro?

Trygghet och arbetsro tycker flera att skolorna jobbar bra med och att det inte är stora problem som det skulle kunna vara. Ett exempel på att arbetsron störs är när elever med mycket stora svårigheter både inlärningsmässigt och socialt är i klasser med fler elever som har särskilda behov. Ett exempel på att skapa arbetsro är att samla in mobilerna under skoltid, annars kan det vara svårt för elever att fokusera. Likabehandlingsarbetet visar positiva resultat. Många kuratorer rapporterar god trygghet generellt på skolorna. I skolor som har trångt om utrymme uppstår onödiga konflikter p g a trängsel. I skolor som involverar eleverna i trygghetsarbetet, använder eleverna som experter och lyssnar/använder elevernas förslag i arbetet upplever man positiv effekt och bättre sammanhållning. I några skolor saknas bra grupprum för att kunna arbeta enskilt eller i liten grupp.

Hur ser skolans fysiska miljö ut?

De flesta skolans lokaler är ej anpassad efter dagens elevantal eller efter dagens behov av olika rumsstorlekar. Det innebär att det på många skolor har dålig ventilation, rummen är för kalla eller för varma. Ljudvolymen är väldigt hög i vissa skolor,

Det är ont om platser där elever kan få lugn och ro. Vissa platser är skymda vilket leder till att det händer olämpliga saker som mobbing där personalen inte kan överblicka allt hela tiden.

Toaletterna är ett orosmoment för många elever på olika sätt. De yngre vågar inte låsa och de äldre vill ha rent och fräscht.

Det finns skolor där kreativiteten är hög med att förbättra miljön vilket har en positiv inverkan och även skolor med nya fräscha lokaler. En del skolor skall snart byggas om och får då en mycket bättre miljö.

På de flesta skolor har skolsköterskorna funktionella rum. När det gäller de övriga personalkategorierna ser det väldigt olika ut. I de äldre 7-9 skolorna finns det ofta var sitt rum för skolpsykolog och skolkurator men inte på F-6 skolorna i samma utsträckning. Det är väldigt svårt att kunna uppfylla skollagens krav på hälsofrämjande och förebyggande arbete utan tillgång till ett eget rum för samtal med lärare, elever och föräldrar.

Många skolgårdar generösa utrymmen vilken ger god möjlighet för elever att röra sig men också risk att vuxna inte kan övervaka vad som sker överallt.

Trender/framtida arbete/framtids/utvecklingstankar?

- -EHT bör synliggöras. Pedagogerna behöver mer information om vad EHT arbetar med och hur de arbetar.
- -Hur kan vi som grupp arbeta mer hälsofrämjande och förebyggande, utveckla det området.
- -Fler stressade elever.
- Behövs ökat arbete med problematisk skolfrånvaro, drabbar allt fler elever.
- Ökat samarbete med specialpedagog och arbetslag.
- Implementering av ACT
- Utveckla hemsidan och göra oss mer synliga på nätet
- Fortsatt fokus på skolans gemensamma värdegrundsarbete, prioriterat av skolledningen.
- Fortsatt stort intresse för språkstörning och dess konsekvenser för lärandet. Allt fler pedagoger ökar sin kunskap och uttrycker behov av att lära sig ännu mer.
- Insatser där specialpedagog – logoped från vår grupp samverkar skulle kunna vara attraktivt för skolorna att köpa in, t ex kring anpassningar i lärmiljön, just för elever med språkstörning.
- Utveckla koncept med föreläsningar/miniutbildning till föräldrar i förskolan på olika teman, som förskolorna kan köpa in till föräldramöten
- Den fysiska aktiviteten fortsätter att minska hos barn och unga,
- Minskad simkunnighet
- SIS-projektansökan ska göras - Hur öka den fysiska aktiviteten hos barn och unga, mer fysisk aktivitet under hela skoldagen
- Fortsättning på SIS-projekt med fokus elever med språkstörning, ansökan ska göras
- Satsning på att öka kvaliteten på skolbiblioteken och verksamheten i dessa

Psykologerna har uppmärksammat att elevhälsan har fått en betydligt större plattform och att våra ämnen har varit mer i centrum för alla vuxna i skolan.

Viktigt är att tidigt upptäcka elever i svårigheter! Ju tidigare upptäckt, desto mer kan man hjälpa, stötta och förebygga problem. Ett förslag är att alla pedagoger i skolan skall få en NPF utbildning så att vi i tidigt skede kan identifiera eleverna med dessa svårigheter. Psykologerna jobba mer och mer hälsofrämjande och förebyggande och det genomsyrar deras roll i den pedagogiska miljön.

Har du några förbättringsområden när det gäller din skola eller barn och elevhälsan?

- Medarbetarna inom barn och elevhälsan behöver lära känna varandra bättre över professionsgränserna.
- Flera psykologer vill ha en vidare utbildning i handledningstekniker.
- Barn och elevhälsan behöver fortsätta sprida kunskaper kring lågaffektivt bemötande, ha fokus på språkliga svårigheter och anpassningar och på barns behov av att rörelse.
- Utveckla hemsidan – förenkla för enheterna att boka våra tjänster
- Tvärprofessionella teamträffar utifrån gemensamma frågeställningar eller teman (gränssättning, matvägran, anknytning, språkutveckling etc...)
- Behov av en central mottagningsgrupp för nyanlända elever och ett centralt stödteam för elever med hög frånvaro
- Skolorna måste arbeta för minskad ljudvolym i skolan
- Vi behöver arbeta med främja skolnärvaro, Det arbetet måste starta tidigare och på ett bredare plan i skolan.
- Alla behöver lära mer om anpassningar och särskilt stöd.
- Mer samarbete med arbetslagen
- EHT Minst en gång per vecka.

Fortbildningsinsatser under året

Gemensamma föreläsningar;

- Hedersvåld och hedersförstryck i samverkan med sociala omsorgsprocessen
- Språkstörning
- Ola Rosling ”Att förstå fakta om världen”
- GDPR

Medarbetarnas fortbildning;

- Pedagog och logopedgruppen deltog i konferensen Språkstörning/språklig sårbarhet i förskola och skola” (Kompetento, 31/1-1/2)
- Två frukostseminarier: tema språkstörning samt elevhälsa i toppklass (SPSM)
- Bo Hejlskov heldag 15 augusti
- PMO halvdag 17 augusti

- Pearson om WISC-V halvdag 15 september
- Elevakten halvdag 28 september
- Våld i nära relationer halvdag 4 april (påsklov)
- Eva Tideman om WISC-V heldag 25 april
- Under hösten 2017 anordnade Nacka kommun en föreläsningsserie som kallades ”Basutbildning i neuropsykiatri”.
- Skolsköterskekongressen som alla fick möjlighet att medverka i detta år samt
- UMO
- Maria Ungdom
- Ätstörning
- Cannabis ,
- AMEL 2,
- PMO på skolan
- Contingency Managment
- Ledarskaps akademien
- Stressade föräldrar
- HLR ,
- HBTQ
- KBT-verktyg för skolkuratorer termin tre av fyra (hela gruppen)
- Skolkuratorsdagarna i Linköping 2017
- Hemmasittare – Elever med lång skolfrånvaro
- Lågaffektivt bemötande i skolan
- Maria Dufvas föreläsning om barns utsatthet på nätet
- Träffar på Horisonten
- Heldagskurs anordnad av SPSM om specialpedagogik och hur man effektiviserar elevhälsans arbete på skolan
- Föreläsningar på Magelungen – Stressade barn, -Att förstå barn med intellektuell funktionsnedsättning, - PIL – programmet, våld i nära relationer och hedersvåld.
- Seminarium på ABF-huset: Säkra varje unge – om grooming och hur man hanterar sociala medier
- Studiebesök på Ronnaskolan och Fittjaskolan för att diskutera hur deras elevhälsa är utformad.
- Medlingscentrum för utbildning ”Minimedling i skolan”
- -MeeToo-konferens hos RFSU

Alla yrkesgrupper utom läkarna och specialpedagogerna deltar i handledning med en utomstående handledare.

Sammanställt av

Ylva Bandmann Holmberg Chef barn och elevhälsan, Valfärd skola